

Liberalerna i Sundbyberg

Kommunalt handlingsprogram 2018-2022

Förslag inför Liberalerna i Sundbybergs medlemsmöte den 13 juni 2018.

Liberalism är att säga JA TILL FRAMTIDEN

Liberalerna vill att varje människa ska kunna förverkliga sin personliga dröm om ett gott liv, så länge det inte sker på någon annans bekostnad. Vi vill göra verklighet av de socialliberala idéerna om frihet, tolerans, solidaritet och lika möjligheter för alla. Vi tror på individen och på att ge människan nya möjligheter när livssituationer förändras.

Liberalerna menar att individen i grunden styrs av förnuft och samvete. Därför är vår socialliberala politik inriktad på att riva hinder och skapa förutsättningar, inte att bestämma över hur andra ska leva sina liv. Politiska beslut får aldrig ta över det personliga ansvaret. Vi arbetar aktivt för att motverka all diskriminering.

Liberalerna anser att demokratin utvecklas globalt, europeiskt, nationellt och lokalt. Fördelarna med globaliseringen har lyft hundratals miljoner människor i andra delar av världen ur fattigdom och undersysselsättning.

Liberalerna sätter individen före kollektivet. Liberaler som valts till förtroendeuppdrag känner ett särskilt ansvar för de människor som inte själva kan föra sin talan.

Liberalismen tror på framtiden. Mänsklighetens bästa tid ligger framför oss och vi står på tröskeln till den. Vi verkar för en hållbar och långsiktig utveckling när det gäller byggnationer, infrastruktur och kommunala transporter.

Varje människa ska bestämma över sitt liv och sin livsstil. I ett liberalt samhälle är alla människor jämlikar med samma möjligheter att utvecklas.

Liberalismen

Liberalismen är en frihetsrörelse med djupa historiska rötter. Liberalismen går hand i hand med demokratins framväxt. I Sverige gick liberalerna i spetsen för personlig frihet och för allmän och lika rösträtt. Liberalerna är ett idéparti. Våra idéer är viktigare än de gränser som till exempel nationalitet, klass eller andra intressen sätter.

Tanke- och yttrandefrihet hör till liberalismens kärna, att fritt få uttrycka sig, att få bemöta argument. Varje människa har rätt att bli bemött, att någon lyssnar på henne. Den enskilda människan är liberalismens utgångspunkt. Liberaler tror på människan, målet är att öka hennes frihet och möjligheter.

Respekten för den enskilde

Varje människa är unik. Varje människa ska ha möjlighet att växa och utvecklas – oavsett kön, religion, sexuell läggning eller ursprung. Alla människor måste få flera chanser att växa och utvecklas. Alla människor är jämlika men inte lika och våra liv är därför olika. Vi har alla ett gemensamt ansvar för att rätten till ett liv i frihet och sökande efter lycka ska omfatta alla. Varje människa är också en medmänniska.

Demokrati är det enda politiska system som kan trygga människors rätt att uttrycka sina åsikter och delta i det politiska arbetet.

Demokrati, marknadsekonomi och socialt ansvar skapar tillsammans de bästa förutsättningarna för ett liberalt välfärdssamhälle. En gemensamt finansierad välfärd är en självklarhet i ett liberalt samhälle, den är också en förutsättning för en god samhällsservice, vilket gynnar företagen och en jämställd arbetsmarknad. I ett liberalt välfärdssamhälle medverkar frivilliga krafter och föreningar till människors trygghet och förankring.

Liberaler är världsmedborgare

Människans grundläggande rättigheter är lika viktiga, oavsett i vilken del av världen man bor. Kampen för demokrati och mänskliga rättigheter och mot hunger och fattigdom måste ständigt föras. All politik måste utformas så att den inte inkräktar på framtida generationers möjligheter till ett gott liv. Detta gäller alla områden och inte minst klimatfrågorna och hållbar utveckling.

Socialt ansvar

I ett samhälle med aktiva människor som kan och vill ta ansvar, växer solidariteten. Politiken ska bidra till att ge varje människa de redskap och den kunskap som behövs för att kunna utvecklas och ta makten över sitt eget liv. Människor ska uppmuntras att ta ansvar och lösa problem tillsammans, färdiga och detaljerade lösningar för samhällets organisation leder till förtryck av oliktankande. Alla människor ska behandlas likvärdigt oavsett inkomst och andra tillgångar.

Sprid makten – bryt de offentliga monopolen

Människor har olika värderingar och väljer olika vägar i livet. Ökad valfrihet ställer krav på mångfald. Det måste finnas alternativ på alla områden för att öka valfriheten. Friskolor och företag som ger vård och service till kommunens invånare är exempel på detta. Detta skärper även kraven på den kommunala verksamheten, särskilt när det gäller uppföljning och kvalitetssäkring.

Varje koncentration av makt till stat, företag eller organisationer kan leda till att individens rättigheter och integritet kränks, detta ska motverkas. Fri konkurrens och ömsesidig respekt för idéer, varor och tjänster är grunden för vetenskapen, kulturen, demokratin och marknadsekonomi.

Liberalerna vill göra ETT BRA SUNDBYBERG BÄTTRE

Vi söker väljarnas stöd för att utveckla Sundbyberg. Demokratin måste värnas varje dag och kan inte tas för given. Väljarnas röst och stöd gör skillnad. Vi vill styra genom att skapa öppenhet och transparens i besluten, varje skattekrone ska arbeta effektivt och medborgarinflytande ska vara vår ledstjärna.

Vi gillar att verka och bo i vår stad men ser också en stor förbättringspotential. Sundbyberg har alla förutsättningar att bli länets framtidskommun. Vår vision är att bli den mest kunskapsinriktade kommunen med skolor i toppklass, den mest hälsofrämjande kommunen med flera alternativ till fritid och motion och en kommun där långsiktig hållbarhet och människors livsmiljö är högprioriterat. Mer service för pengarna.

Liberalerna är engagerade i människors vardag och söker lösningar som förbättrar för de som bor och verkar i Sundbyberg. Vi arbetar för en stark ekonomi i staden. Vi liberaler tar ansvar och en god ekonomi ger förutsättning för en hållbar och livskraftig kommun.

Sundbybergarna ska inte beskattas mer än nödvändigt för att kommunen ska erbjuda en god gemensam service. Samtidigt som Sundbyberg beskrivs som en förmögen stad har de kommunala verksamheterna många utmaningar innan varje skattekrone arbetar effektivt. Vår vision är att långsiktigt sänka skatten och samtidigt höja kvaliteten i den kommunala välfärden, så som skola och äldreomsorg. Allt med en ekonomi i balans.

Liberalerna i Sundbyberg vill ta ansvar för hur staden styrs. Vi anser att detta är ett politiskt partis uppgift och plikt. Efter ett val vill vi att de som röstat på oss får största möjliga utväxling av sin röst i form av ett Sundbyberg präglad av liberal politik. Vår utgångspunkt är att vara *med i den koalition som styr staden*.

I Liberalernas Sundbyberg har vi en FÖRSKOLA med kvalitet

Som liberaler anser vi att en viktig del av ett jämställt samhälle är att föräldrarna efter att de fått barn kan gå tillbaka arbetet när de vill. Vi vill att föräldrarna ska kunna lita på att alla förskolor håller en hög kvalitet. Föräldrarnas rätt att välja förskola ska värnas. För att skapa en trygghet och delaktighet är dialogen med föräldrar av central betydelse. Barn med särskilda behov ska prioriteras. Liberalerna vill värna syskonförturen. Barnkonventionen ska beaktas i all stadens verksamhet.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Inga grupper ska vara större än 15 barn och det ska finnas minst en pedagog per fem barn
- Förskoleplats ska kunna erbjudas vid önskad tidpunkt och om möjligt på önskad plats
- Syskonförtur ska gälla vid tilldelning av förskoleplatser
- Goda utemiljöer och stora gårdar ska finnas i direkt anslutning till förskolelokalen
- Jobba långsiktigt för att helt undvika förskolor i paviljonglösningar
- Det ska finnas mångfald i driftsformer för förskolan och pedagogisk inriktning. Vi anser staden bör erbjuda både kommunala och fristående förskolor
- Öka mångfalden genom att erbjuda fler fristående förskolor att etablera sig. Detta gäller särskilt i stadsdelar helt utan fristående förskolor.
- Förstärk förskolans pedagogiska verksamhet. Minst hälften av den kommunala förskolans personal bör vara förskolelärare
- Erbjuder fler karriärmöjligheter för förskolelärare
- Satsa extra på barnens tidiga språkutveckling. Detta är en nyckel till att senare lyckas i skolan och livet
- Garantera ett aktivt jämställdhetsarbete i förskolan, bland annat genom satsning på genuspedagogisk kompetens
- Fortsatt satsning på vår finskspråkiga förskola då Sundbyberg är ett finskspråkigt förvaltningsområde
- Satsa på den öppna förskolan som är en viktig verksamhet och bidrar positivt till integration

I Liberalernas Sundbyberg har alla rätt till kunskap och arbetsro i SKOLAN

Som liberaler betonar vi allas rätt till kunskap. En skola för alla är en skola där alla elever, oavsett intresse, mognad och kunskapsnivå kan få både stimulans och det stöd de behöver. Tidiga insatser måste prioriteras. Förtydliga elev- och föräldrainsflytandet i skolan och elevens ansvar för den egna skolgången. Respekt ska råda mellan elever, lärare, skolpersonal och föräldrar. Nolltolerans kring kränkningar och fysiska övergrepp – alla ärenden ska polisanmälas. Vi vill satsa extra på trygghet och arbetsro i skolan, vilket framför allt gynnar elever med behov av särskilt stöd. Att friskolor etablerar sig i Sundbyberg som alternativ till den kommunala skolan, ser vi som ett positivt komplement.

Lärare och skolledare ska ha befogenheter att hantera störningar i undervisningen. Det ska finnas möjligt till flera karriärvägar i yrket, t.ex. genom att bli förstelärare. Rektorer ska av förvaltningsledningen få det stöd som krävs för att kunna verka som pedagogiska ledare i vardagen. Mer av de ekonomiska resurserna ska flyttas direkt till skolledarna. En skola som garanterar kunskap är en självklarhet för ett parti som prioriterar frihet och social rättvisa. Bildning ska premieras genom bl.a. skolbibliotek och ett fokus på läsning. Skolor i utsatta områden måste prioriteras och skolan måste bli mer jämlik i hela staden. Skolor i särskilt utsatta områden ska anställa de bästa lärarna. Fortsatt satsning på fysisk och psykisk hälsa, inte minst det förebyggande arbetet.

På Liberalernas initiativ har syskonförtur införts i årskurs F-6 i Sundbybergs skolor. Vi vill slå vakt om syskonförturen då det är tryggt för syskon att gå på samma skola och förenklar livspusslet för Sundbybergs barnfamiljer.

Vi vill öppna fler möjligheter i gymnasieutbildningen. Elevernas rätt att fritt välja gymnasieskola ska värnas. Bra utbildning i grundskolan gör att fler klarar gymnasiet. Vi arbetar för att införa lärlingsutbildningar och praktiska yrkesutbildningar.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Ge alla elever som inte uppnår målen rätt till extra undervisning, tillgång till speciallärare, läxläsningshjälp, extralektioner och lovskolor
- Stöd elevers intressen och begåvning genom att varje skola arbetar strukturerat med individanpassad undervisning
- Barn i behov av särskilt stöd ska ges det stöd de behöver
- Prioritera kuratorer i skola
- Stöd elevers intressen genom att inrätta profilklasser
- Ge våra lärare de absolut bästa möjligheterna att utöva god pedagogisk verksamhet
- Idrott och rörelse på schemat varje dag. Barn som rör sig mår bättre och lär sig mer
- Kränkningar och trakasserier ska tas på allvar och utredas som de brott de är
- Kräv att skolan flyttar den elev som kränker andra elever till annan skola eller enskild undervisning
- Alla skolor ska kunna ta emot elever med funktionsvariation
- Värna hemspråksundervisning och möjlighet att studera minoritetsspråk

- Fortsätt följa upp hur alla elever trivs och vilka resultat de uppnår oavsett om de går i en friskola eller kommunal skola. Ge tydlig kvalitetsinformation till alla föräldrar
- Slå vakt om rektorernas självständiga roll som pedagogisk utvecklare av sin skola
- Fortsätt arbetet med att ge skolan en konkurrenskraftig elevpeng som möjliggör rektors- och lärarlöner i nivå med kringliggande kommuner
- Erbjuder fler karriärmöjligheter för lärare, exempelvis genom fler förstelärare
- Prioritera skolbibliotek för att stärka läsning och bildning
- Fortsätta implementeringen av IT-hjälpmiddel i skolan. Barn och föräldrar ska känna igen sig i IT-miljön oavsett skola
- Jobba långsiktigt för att helt undvika skolor i paviljonglösningar
- Att skolor i särskilt utsatta områden ska anställa de bästa lärarna
- Bejaka kompletterande fristående skolor med teoretisk inriktning på gymnasienivå
- I Sundbyberg ska alla elever få bästa hjälp med att söka en relevant gymnasieutbildning
- Lärlingsplatser behöver utvecklas för att ge fler möjlighet att kombinera utbildning och arbetspraktik
- Värna den syskonförtur i årskurs F-6 som införts på Liberalernas initiativ

I Liberalernas Sundbyberg får alla rätt till VUXENUTBILDNING

Som liberaler anser vi det vara en självklarhet att alla har rätt till en andra utbildningschans. Rätten till utbildning ska finnas hela livet och vill stimulera det livslånga lärandet. Kunskap är en viktig del av individens egenmakt.

För nya svenskar är det svenska språket helt avgörande för möjligheterna att bli delaktiga i samhället. Därför är det av yttersta vikt att språkundervisning i form av svenska för invandrare (SFI) når så många som möjligt. Vi anser också att SFI för föräldralediga är en självklarhet.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Förbättra vuxenutbildning och SFI genom flexibilitet studietempo och större möjlighet till kvällsstudier
- Erbjuder en svenskundervisning som är integrerad i arbetslivet
- Förbättra möjligheterna att komplettera SFI-undervisningen med praktik
- Mer samhällsorientering inom SFI med inriktning på lokala frågor
- Värna individens möjlighet till valfrihet inom vuxenutbildning

I Liberalernas Sundbyberg är JÄMSTÄLLDHET och LIKABEHANDLING självklart

Som liberaler anser vi att likabehandling, jämställdhet och integration ska vara den ledstjärna som genomsyrar all verksamhet och beslutsfattande i Sundbybergs stad.

Vi fokus är att skapa ett alltmer jämställt samhälle fritt från diskriminering, där alla oavsett kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, funktionsvariation, religiös, kulturell eller etnisk tillhörighet ska kunna forma sin framtid.

För att kunna motarbeta stereotypa könsroller, hedersförtryck, våld i nära relationer och diskriminering, är samhället beroende av en bra fungerande skola som lyckas förmedla alla individers lika rättigheter. Samhället är även beroende av att människor lyckas skapa sig ett drägligt liv med jobb och förutsättningar för båda föräldrarna att kunna dela på ansvaret för barn och samtidigt arbeta. Om sedan myndigheter kan samarbeta och snabbt fånga upp problem när de fortfarande inte hunnit växa sig för stora, är möjligheterna att skapa ett jämställt samhälle stora.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Alla stadens verksamheter ska präglas av jämlika rättigheter och möjligheter
- Våld i nära relationer ska aldrig tolereras utan kraftfullt motarbetas
- Kvinnojouren ska få ett finansieringsstöd som sträcker sig över flera år
- Förvaltaren ska få ett särskilt ansvar för bostäder för dem som utsätts för våld i nära relationer och ett samarbete ska initieras mellan närliggande kommuner för att säkra trygga boendekedjor
- Förebyggande proaktiva åtgärder ska prioriteras för att förebygga hedersförtryck
- Alla oavsett nationalitet ska erbjudas plats i föräldragrupp
- Mer utbildning ska ges till barn och unga vad gäller individens rättigheter och demokrati i skolan, men även använda nya informationskanaler till exempel digitala sådana
- All skolpersonal ska genomgå en kurs i hedersförtryck
- Uppsökande verksamhet till utlandsfödda kvinnor ska inrättas för att skapa möjligheter till entreprenörskap och självständighet genom eget arbete
- Rekryteringar inom kommunen bör i första hand lösas genom att erbjuda deltidsanställda att växla upp till heltid
- All stadens verksamhet ska präglas av god kännedom om HBTQ-frågor

I Liberalernas Sundbyberg ska vi kunna LEVA LIVET HELA LIVET

Som liberaler anser vi att varje människa, oavsett ålder, ska ha frihet att forma sitt eget liv. Äldre människors rätt att själva bestämma över sin vardag, vare sig de bor hemma eller på ett äldreboende ska respekteras och vara basen i en individuellt utformad vård och omsorg.

Social isolering och ofrivillig ensamhet hos äldre har alltmer kommit att bli ett folkhälsoproblem. Olika boendeformer och mötesplatser där äldre kan få stöd och känna gemenskap måste utvecklas och prioriteras. Förutom att staden ska ha en generös inställning till att bevilja plats på särskilt boende, vill vi se mellanboenden (hyresrätter) i varje stadsdel.

Det ökande antalet äldre gör att äldreomsorgen står inför stora utmaningar de kommande åren. En av dem är att garantera tillgången på platser på stadens äldreboenden samt att dessa bemannas av kunnig och engagerad personal. För att behålla befintlig personal och rekrytera ny måste omsorgspersonalen erbjudas utvecklings- och karriärmöjligheter. De behövs även satsningar på välfärdsteknik för att förbättra arbetsmiljön för omsorgspersonalen, välfärdsteknik på individens villkor bidrar även till ökad livskvalitet för de äldre.

En viktig kvalitetsfaktor som bidrar till en meningsfull vardag är den goda måltiden i en trivsamt måltidsmiljö samt fysisk aktivitet. En god hälsa är en förutsättning för ett gott åldrande.

Vårt mål är att ge stadens äldre en möjlighet till ett gott liv med guldkant.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Generös bostadsbedömning används vid ansökan om plats på äldreboende
- Mellanboende skapas i varje stadsdel – gemensam kö för kommunalt respektive privat drivna boenden
- Undersöka möjligheterna för ett kombinerat student-/äldreboende
- Utvecklings- och karriärmöjligheter för omsorgspersonalen
- Satsa på välfärdsteknik inom äldreboenden
- Ta fram åtgärder för att motverka social isolering/ofrivillig ensamhet
- Bevaka utvecklingen av den goda måltiden och den totala måltidsupplevelsen på våra äldreboenden och i hemtjänsten
- Erbjud personer över 65+ att äta lunch i våra skolor
- Tillgång till internet på våra äldreboenden
- Återinrätta en syn- och hörselinstruktör
- Utredda möjligheterna att inrätta en Äldreapotekare
- Ge stadens medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) i uppdrag att ta fram en handlingsplan avseende åtgärder för att förebygga fallskador
- Alla som arbetar inom äldreomsorgen/hemtjänsten ska ha god kännedom om HBTQ-frågor
- Alla som arbetar inom äldreomsorgen/hemtjänsten ska även ha god kännedom om våld i nära relationer
- Fortsätta utveckla stödet för dem som vårdar anhöriga i hemmet
- Värna och utveckla seniorkollot

I Liberalernas Sundbyberg skapar vi TRYGGHET TILLSAMMANS

Som liberaler värnar vi ett tryggt samhälle. Vi står av tradition och ideologi upp för den personliga friheten, den oberoende rättsstaten och varje människas fria tanke - det är grunden till trygghet. Trygghet är en värdefråga och med våra värderingar bygger vi en trygghet som har sin grund i ett engagemang och en stark tro på förändring.

Vårt mål är att vi ska vara trygga i det samhälle vi verkar och bor i. Våra mål ska resultera i att alla ska känna sig trygga. Det offentliga rummet är till för alla, utan undantag.

Vår utgångspunkt i trygghetsfrågor har fokus på områdestrygghet. Det innefattar boende, närområde och skola. Här är vi alla i samhället ansvariga för att upprätthålla en trygghets- och trivselnivå. Vi lägger tyngd på ett nära samarbete med polisen för att ha tillgång till fakta om den aktuella situationen i Sundbyberg, detta för att saklighet ska stå i centrum för ett preventivt arbete mot brottsutveckling.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Skapa en trygg stad genom effektiv städning och mer belysning
- Stöd till grannsamverkan i varje stadsdel som ger ökad trygghet
- Inför nolltolerans mot mobbning, våld, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld
- Skapa fler olika evidensbaserade åtgärder för att öka tryggheten
- Verkan för en restriktiv användning av kameraövervakning
- Ställ skadeståndsanspråk när kommunal egendom förstörs eller vandaliseras
- Ge stöd till stödcentrum för unga brottsoffer
- Stöd kvinnojouren och stöd ett initiativ till mansjour
- Arbeta aktivt för att fler poliser ska finnas i Sundbyberg

I Liberalernas Sundbyberg står individen i centrum för det SOCIALA ARBETET

Som liberaler anser vi att varje människa ska bemötas med respekt, värme och omtanke. Vi är övertygade om att människor vill och kan bestämma över sina liv, men för dem som behöver extra stöd, permanent eller tillfälligt, måste det finnas ett väl fungerande socialt skyddsnet.

Vi vill att det kommunala stödet ska stärka individens egen förmåga att ta ansvar för sin personliga utveckling, vilket primärt innebär att gå från bidrag till arbete. Vi ser också barnperspektivet som den självklara utgångspunkten för allt socialt arbete.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Införa en aktivitetsgaranti, där bidrag byts mot arbetsuppgifter eller utbildning i syfte att stimulera en anpassning till arbetslivet
- Utveckla ett samarbete med landstinget i arbetet med de psykisk funktionsvariation
- Konkurrensutsätta fler verksamheter inom social- och arbetsmarknadsnämndens område för ökad valfrihet
- Utöka samarbetet mellan föräldrar, skola, socialtjänst, polis och fritidsgårdar så att barn i farozonen upptäcks i tid och kan få stöd och hjälp
- Utforma försörjningsstödet med hänsyn till barns och ungdomars behov att kunna delta i idrottsliga och kulturella aktiviteter
- Tydliggöra för kommunens personal om anmälningsskyldigheten om barn som far illa
- Förebyggande familjeterapeutiska insatser ska finnas för familjer som önskar det
- Följa upp arbetet med oanmälda besök vad gäller boende för omhändertagna barn
- Satsa på förebyggande arbete mot olika former av missbruk
- Utveckla ett samarbete med landstinget i arbetet mot missbruk för att minska medicinska och sociala skadeverkningar relaterat till missbruk av alkohol och droger
- Satsning på förebyggande åtgärder för alla barn ska växa upp i ett missbruksfritt hem
- Satsa på förebyggande arbete mot spelmissbruk

I Liberalernas Sundbyberg satsar vi på DELAKTIGHET OCH INTEGRATION

Som liberaler anser vi att ett levande samhälle bygger på att människor känner tillhörighet och delaktighet. *Att göra våra gator och torg tillgängliga för funktionsvariation är ett sätt att förverkliga respekten för att människor är olika.* Den kommunala verksamheten ska arbeta för detta i praktisk handling. Genom att säkerställa att arbetet genomsyras av respekt för individen och att möjliggöra tillgänglighet för alla grupper kan vi bygga ett samhälle som personer känner sig delaktiga i. Det kan handla om att ge äldre invandrare en god service på det egna språket.

All ungdomsarbetslöshet ska motverkas. Tröskeln in på arbetsmarknaden måste sänkas. En kunskapsinriktad skola och validering av utländska utbildningar skulle hjälpa många att skapa sig en framtid.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Arbeta med föreningslivet för en ökande integration och en inkluderande stad
- Att skolungdomar ska erbjudas ferie- och sommarjobb
- Följa upp de ungdomar som varken går på gymnasiet eller har ett arbete
- Förstärka undervisningen i svenska för barn och ungdomar med annat modersmål
- Korta tiden för nyanländas integration in i samhället genom att tidigt i processen satsa på kunskaper i svenska
- Utveckla samarbetet med näringslivet för att underlätta språkmässig och kulturell integrering
- Utöka aktivitetsstöd för långtidsarbetslösa
- Motverka digitalt utanförskap
- Öka medborgarnas kunskaper om vilka aktiviteter som staden erbjuder
- Utveckla och implementera verktyg för kommunalt faddersystem inom skolan
- Utöka Mottagningscentrum med information från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och landstinget

I Liberalernas Sundbyberg är hela staden TILLGÄNGLIG FÖR ALLA

Som liberaler har alla människor lika värde och Sundbyberg ska vara en stad för alla. En god tillgänglighet till stadens lokaler och verksamheter samt allmänna platser som gator, torg, parker och fritidsområden är fundamentalt för att alla ska kunna delta i samhällslivet på lika villkor. Detta gäller även information och kommunikation som ska vara lätt att läsa, höra, se och förstå.

Enkelt avhjälpna hinder som trappsteg och höga trösklar, tunga dörrar, avsaknad av ledstänger, dålig belysning, dålig ljudmiljö, bristande utformning av orienterade skyltar med mera ska kontinuerligt ses över och vid behov åtgärdas.

Generellt ska FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsvariation vara rättesnöret för stadens agerande i frågor om tillgänglighet. Det som är bra för personer med funktionsvariation är bra för alla.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Skapa lekplatser anpassade för barn med funktionsvariation
- Tydliga synstråk ska finnas mellan cykel- och gångbanor samt vid öppna ytor som t ex torg
- Stadens snöröjning ska prioritera ett tillgänglighetsperspektiv, dvs inga snövallar vid busshållplatser, övergångsställen etc.
- Parkeringar för personer med funktionsvariation ska hålla de mått Boverket föreskriver och ska ges prioritet vid snöröjning
- Tydliggöra hur staden följer upp de riktlinjer som ingår i stadens "Handslag" med de olika intresseorganisationerna för personer med funktionsvariation
- Nära samverkan med det lokala näringslivet (offentlig eller privat registrerad myndighet, företag eller förening) för ökad tillgänglighet
- Tillgänglighetsanpassade lägenheter blir integrerade i det ordinarie bostadsbeståndet
- Tillgänglighet ska säkerställas tidigt i processen vid all planering av nybyggnation och stadsplanering
- Tillgänglighetsperspektivet ska finnas med i alla upphandlingar

I Liberalernas Sundbyberg har alla möjlighet till KULTUR OCH FRITID

Som liberaler anser vi att alla ska möjlighet till en meningsfull fritid. Kulturen har stor betydelse för demokratin, bildningsidealet och samhällsutvecklingen i stort samt är en viktig faktor för hur boende och andra verksamma i kommunen upplever den lokala miljön. Biblioteken är en av de viktigaste delarna i ett kunskaps- och kultursamhälle. Vi prioriterar främst satsningar på barn- och ungdomskultur.

Idrotten är vår största folkrörelse och har en självklar roll för ett friskare liv och det är viktigt att erbjuda en mångfald av idrotter och aktiviteter som attraherar barn och ungdomar till rörelse. I Sundbyberg ska det finnas utrymme både för organiserad idrott såväl som spontan utövning.

En satsning på folkhälsan ska ske genom att i all planering ta hänsyn till människans livsmiljö. Vi önskar genomgående stärka kultur- och idrottsverksamheten i stadsbyggnadsprocessen i alla stadsdelar i Sundbyberg.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Utveckla Signalfabrikens och Hallonbergens bibliotek och arbeta för att stärka dessa som centrala mötesplatser för läsning och bildning
- Gör kulturen och biblioteken tillgänglig för medborgarna genom att använda modern teknik
- Öka bibliotekens bestånd av litteratur på andra språk
- Verka för att utveckla Marabouparkens utbud och tillgänglighet för att locka fler besökare
- Införa en "musik- och kulturskolepeng" för att öka utbudet av musik- och kulturskola för våra ungdomar
- Musikskolan ska erbjudas alla barn. Barn som vill fortsätta studera musik ska ges en möjlighet till "spetsutbildning"
- Värna El Sistema verksamheten
- Stimulera etablering av fler kulturföreningar för ett ökat utbud för både barn, unga och vuxna
- Vi stödjer ett aktivt föreningsliv ur flera aspekter och önskar bland annat att stadens lokalbestånd ska utgå från föreningarnas behov. Stadens föreningar är en viktig del av den lokala folkrörelsedemokratin.
- Vidmakthålla de demokratikrav för att få hyra stadens lokaler och för att få föreningsbidrag, som infördes på Liberalernas initiativ 2016-2017
- Skapa likvärdiga förutsättningar för föreningarna genom att ha en gemensam taxa för alla stadens lokaler
- Byggandet av en ridanläggning fullföljs
- Satsa på folkhälsa genom att i all planering ta hänsyn till människans livsmiljö, det gäller bland att värna våra grönområden och premiera spontanidrott
- Samarbeta med föreningslivet i en ambition att starta en grundskola med idrottsprofil
- Stadens föreningar ska erbjudas utbildning i arbetet mot trakasserier och för en sund och inkluderande verksamhet. Genom samverkan med staden ska alla föreningar ha tillgång

till handlingsplaner för demokrati- och värdegrundsarbete. Det gäller bland annat i frågor om ledarskap och arbete mot alla former av sexuella trakasserier

- Under mandatperioden vill vi att det i staden etableras en fullstor idrottsplats med 400 meter lång allvädars-/tartanbeläggning

I Liberalernas Sundbyberg BYGGER VI MED EFTERTANKE

Som liberal anser vi att utvecklingen av Sundbyberg ska göras med eftertanke. Stadskärnans unika karaktär ska bevaras när staden utvecklas och järnvägen ska grävas ner. Byggnaderna ska anpassas efter omgivningen och dagsljuset ska fortfarande nå ner på gatorna.

Vid exploatering ska nya byggnader samspela med omgivningen. Vi är positiva till en mångfald av bostäder och att hyresgäster hos Förvaltaren ska erbjudas att kunna ombilda till bostadsrätt eller äganderätt när det bidrar till blandande upplåtelseformer. Dock måste stadens allmännyttiga bostadsbolag vidmakthålla en betydande 'kritisk massa' av hyresrätter för att kunna fortsätta agera som en stark bostadssocial aktör i staden. Vi prioriterar en mångfald i alla stadsdelar då det skapar en dynamik i staden.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Vid nybyggnation ska innovativ arkitektur premieras för att undvika stereotypa fastigheter
- Det ska råda balans mellan olika upplåtelseformer i flerbostadshus: hyresrätt, bostadsrätt och marknära boende i alla upplåtelseformer
- Etablera ägarlägenheter
- Vid förtätning ska det ske där det redan är exploaterat. Grönområden och parker ska värnas
- Stadens småstadskaraktär ska värnas. Höjden på husen ska passa in i omgivningen.
- Sundbybergs stad ska prioritera så att lokal service, kollektiv-, gång- och cykeltrafik finns i alla stadsdelar
- Nya hus ska samspela med befintlig omgivning och byggnader för att få ett helhetsperspektiv och en sammanhållen stad - i hela staden
- Förvaltaren ska utvecklas i stället för att avvecklas och ha lägenheter i alla stadsdelar
- Förvaltaren ska även fortsättningsvis ta socialt ansvar
- Kommunikationerna mellan alla stadens alla stadsdelar bör förbättras
- Hyran hos Förvaltaren ska kunna variera beroende på standard och läge
- Underhållet av Förvaltarens fastigheter ska kopplas till valfrihet och hyresnivå

Liberalernas Sundbyberg är en grön stad

Som liberaler anser att ett starkt kommunalt engagemang för miljöfrågorna är avgörande för att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Sundbyberg har under lång tid varit en av de kommuner som växt allra snabbast i Sverige och trycket på miljön ökar. En tillväxt i balans måste gå hand i hand med en bra miljö.

Vi anser att riktigt grönytefaktorn ska gälla i alla stadsdelar utan undantag. Vi känner därför ett stort ansvar för det långsiktiga skyddet och vården av stadens båda naturreservat, Kymlinge och Lötsjön-Golfängarna, vilka båda har tillkommit på liberalt initiativ. De båda naturreservaten behövs för att kunna ge Sundbybergarna rekreationsområden som möjliggör ett aktivt friluftsliv. Att värna Kymlinge är också ytterst viktigt för bevarandet av den biologiska mångfalden och unika kulturhistoriska miljöer. På de ytor som frigörs när järnvägen grävs ner bör parker, gröna stråk och mötesplatser skapas.

Det måste vara enkelt att färdas klimatvänligt i Sundbyberg. Därför behöver cykelstråk och trygga gångstråk utvecklas och antalet laddningsstationer för elbilar öka i hela staden. Sundbyberg bör sträva efter att vara Sveriges klimatvänligaste kommun.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Utöka naturreservatet i Kymlinge för att fortsätta bevara det som grönkil
- Skapa ett natur- och friluftscentrum i Kymlinge med väl utmärkta leder för ökad tillgänglighet
- Öppna T-banans "spökstation" i Kymlinge för avstigning för att öka tillgängligheten till området
- Cyklister och gående ska se Sundbyberg som sin stad. Cykelbanor (*stråk*), säkra övergångar, cykelparkeringar, servicestationer och trygga gångstråk ska utvecklas.
- Antalet laddningsstation för elbilar ska öka i alla stadsdelar
- Förvaltaren ska erbjuda laddningsstationer i garage och parkeringsplatser
- Alla ekonomiska beslut måste stå i samklang med det ekologiska kretsloppet. Stadens upphandlingar ska styras av tjänstens eller produktens totala livscykel.
- Miljöanpassa kommunens transporter. Egna och entreprenörers fordon ska i drivas med miljövänliga drivmedel
- Både Staden och Förvaltaren ska installera solceller överallt där det är möjligt och kostnadseffektivt
- Vid planering av återvinningscentraler ska klimatperspektivet premieras
- Verka för etablering av fler energieffektiva hus t.ex. att passivhus byggs i Sundbyberg
- Skapa gröna stråk och parker på de ytor som friläggs då järnvägen grävs ner
- Alla av staden ägda verksamheter måste ha anpassade miljöplaner som redovisas, utvärderas och uppdateras minst varje år.
- Matavfall bidrar till utsläppen. Kommunen ska öka återvinningen av matavfall för att använda vid framställning av biogas som kan användas till produktion av el och värme
- Arbeta för att Sundbyberg ska vara landets klimatsmartaste kommun
- Inför försöksverksamhet dynamiska vägskyltar och hastighetsbegränsningar

I Liberalernas Sundbyberg satsar vi på FÖRETAGANDET

Som liberaler anser vi att välstånd och möjligheter att föra en socialt ansvarsfull politik bygger på en väl fungerande marknadsekonomi. Arbete och företagsamhet är grunden för välfärden. Det behövs många engagerade företagare och småföretagen är kärnan i ett vitalt lokalt näringsliv.

Små och mindre företag ska ges förutsättningar att kunna delta i kommunala upphandlingar. Entreprenörer som vågar satsa är den bästa garantin för fler jobb. I Sundbyberg finns många kreativa människor med affärsidéer och det är en viktig politisk uppgift att riva de hinder för företagande som de ofta möter.

Därför vill Liberalerna i Sundbyberg:

- Underlätta för små och mindre företag att delta i kommunala upphandlingar genom bland annat olika kompetensutvecklande åtgärder
- Konkurrensutsätt mer kommunal verksamhet genom upphandling
- Använd innovationsupphandling inom staden vilket betyder att upphandlingsprocessen främjar innovation genom att efterfråga eller tillåta nya lösningar
- Stimulera aktörer att etablera "kontor-att -hyra" i staden
- Förkorta handläggningstider för kommunala beslut
- Återupprätta ett Nyföretagarcentrum i Sundbyberg
- Undvik att etablera ny kommunal affärsverksamhet
- Skapa bättre förutsättningar för torghandel
- Nya fastigheter bör ha lokaler i nedre botten så att stadens karaktär kan utvecklas